

Motion till riksdagen 2011/12:Ju16

**av Morgan Johansson m.fl. (S)
med anledning av prop. 2011/12:79**

En reformerad mutbrottslagstiftning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kartlägga hotbilden när det gäller risken som finns för att korruption breder ut sig i offentlig sektor, hos förtroendevalda och inom offentlig verksamhet som sköts av privata aktörer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta en kommission med befogenhet att hämta in uppgifter om partifinansiering.

Motivering

Korruption är en allvarlig företeelse och förekommer både inom privat och inom offentlig verksamhet. Om korruption får fäste inom den offentliga sektorn är det särskilt oroande då det kan rubba förtroendet för den kommunala och statliga förvaltningen, men även för de demokratiska institutionerna i samhället. Om förtroendet för det svenska samhällskicket rubbas påverkas stabiliteten i samhället. Därför är det särskilt viktigt att vidta åtgärder som motverkar denna typ av korruption.

Vi har kunnat se en utveckling i samhället där avregleringar flyttat på gränser mellan privat och offentligt ansvar och utförande i olika verksamheter. Stora summor flyttas från skattebetalarnas pengar till utförande av offentlig verksamhet som sköts av privata aktörer. Ibland sker detta genom upphandling, ibland genom etableringsfrihet för privata aktörer. Offentlig verksamhet och privat verksamhet styrs såväl av olika mål som av olika regelverk. När det finns stora vinstintressen i offentliga tjänster, ökar behovet av att skydda oss från korruption.

En annan faktor som också ger anledning att särskilt värna oss från korruption är det ökade inslaget av personval. Med ökade personvalsinslag ökar även risken för otillbörlig påverkan mot enskilda kandidater i olika typer av

Fel! Okänt namn på

allmänna val. En näraliggande och viktig fråga är den om partiernas finansiering. Vi menar att det är en självklarhet för alla partier i en öppen och fungerande demokrati att redovisa hur verksamheten finansieras. Det måste vara klart och tydligt för väljarna varifrån partierna får sina medel och vilka intressen som ligger bakom. En sådan ordning skulle både öka det politiska systemets legitimitet och förebygga korruption i vid mening. Europarådet har ställt krav på att partierna öppet ska redovisa de ekonomiska bidrag som tas emot. Vi socialdemokrater har länge ställt krav på öppenhet och på lagstiftning om redovisning av partibidrag. För att förbereda en redovisning via lagstiftning bör man redan nu inrätta en kommission med befogenhet att hämta in uppgifter om partifinansiering. Detta ska tillkännages för regeringen.

En tredje utvecklingstendens i samhället är en utveckling där kriminella grupperingar utövar otillbörlig påverkan mot olika myndigheter i syfte att nå fördelar. Vi har kunnat konstatera att hot i olika former förekommer i högre utsträckning mot enskilda myndighetsföreträdare. Ett effektivare sätt än att hota är att erbjuda pengar eller tjänster mot förmåner. Trots att förtroendet för myndigheter, kommuner och tjänstemän är stort finns det anledning att särskilt beakta att denna typ av korruption kan komma att öka i samhället.

Frågan är då om regeringens förslag om en reformerad mutbrottslagstiftning i tillräcklig mån tar utgångspunkt i de särskilda skyddsintressen som bland annat offentlig sektor har? Enligt direktiven till det betänkande som ligger till grund för regeringens proposition ingick att överväga om regleringen av mutansvaret även fortsättningsvis borde vara samordnad för privat och offentlig verksamhet samt att analysera och ta ställning till vilka skyddsintressen som borde ligga till grund för en modern reglering av mutbrott och bestickning. Detta gjordes inte, vilket är en brist som både Justitiekanslern och Lagrådet påpekar i sina yttranden. Lagrådet menar att mycket talar för att de särskilda krav som måste ställas på typer av offentlig verksamhet kan motivera en särslagstiftning av korruptionsbrott som rör den offentliga sektorn.

En grund för en analys om särskilda skyddsintressen inom offentlig sektor torde kräva någon form av kartläggning av förekomsten av korruptionen i Sverige. En sådan kartläggning eller redovisning saknas i propositionen. Där emot erfar vi att regeringen i juni förra året gav ett uppdrag till Statskontoret att ta fram ett samlat underlag bland annat av förekomsten av korruption i kommuner och landsting samt kommun- och landstingsägda företag. Uppdraget ska redovisas i juni i år till regeringen. Vi tycker det är märkligt att ett sådant uppdrag inte samkörs med framtagandet av regeringens proposition och att den viktiga kunskap som kan fås genom uppdraget inte redovisas i regeringens proposition.

Med anledning av vad som framförts ovan menar vi att regeringen måste genomföra en kartläggning av de hot och risker som finns för att korruption breder ut sig i offentlig sektor, hos förtroendevalda och offentlig verksamhet som sköts av privata aktörer.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 10 april 2012

Morgan Johansson (S)

Kerstin Haglö (S)

Elin Lundgren (S)

Arhe Hamednaca (S)

Christer Adelsbo (S)

Anna Wallén (S)

Mattias Jonsson (S)